

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 37/22
Luxembourg, 24. februar 2022

Sodba v zadevi C-389/20
TGSS (Brezposelnost delavcev v gospodinjstvu)

Španska zakonodaja, na podlagi katere so delavci v gospodinjstvu izključeni iz prejetja nadomestila za brezposelnost, je v nasprotju s pravom Unije

Ta izključitev pomeni posredno diskriminacijo na podlagi spola pri dostopu do dajatev socialne varnosti

Varstvo v okviru posebnega sistema socialne varnosti za delavce v gospodinjstvu, ki ga določa španska zakonodaja, ne vključuje varstva za primer brezposelnosti.

Delavka v gospodinjstvu, ki je zaposlena pri fizični osebi, je od januarja 2011 vključena v ta posebni sistem. Novembra 2019 je pri Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS) (splošni sklad za socialno varnost) podala vlogo za plačevanje prispevkov za varstvo za primer brezposelnosti, da bi pridobila pravico do teh socialnih dajatev. TGSS je to vlogo zavrnil z obrazložitvijo, da je možnost plačevanja prispevkov v ta posebni sistem za pridobitev varstva za primer brezposelnosti na podlagi španske zakonodaje izrecno izključena.

Delavka je nato vložila tožbo pri Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 de Vigo (provincialno upravno sodišče št. 2 v Vigo, Španija), pri čemer je v bistvu trdila, da nacionalna zakonodaja delavce v gospodinjstvu postavlja v položaj socialne stiske, kadar njihova zaposlitev preneha iz nekrivdnih razlogov. To naj bi jim onemogočalo dostop ne le do nadomestila za brezposelnost, temveč tudi do drugih socialnih pomoči, ki so pogojene z ugasnitvijo pravice do tega nadomestila.

V tem okviru špansko sodišče poudarja, da zadevno kategorijo delavcev sestavljajo skoraj izključno ženske, zaradi česar prosi Sodišče za razlago Direktive o enakem obravnavanju v zadevah socialne varnosti¹, da se ugotovi, ali gre za posredno diskriminacijo na podlagi spola, ki je na podlagi te direktive prepovedana.

Sodišče je v danes izrečeni sodbi odločilo, da Direktiva o enakem obravnavanju v zadevah socialne varnosti nasprotuje nacionalni določbi, s katero so iz dajatev socialne varnosti, ki so z zakonskim sistemom socialne varnosti priznane delavcem v gospodinjstvu, izključena nadomestila za brezposelnost, če ta določba postavlja v slabši položaj zlasti delavke v primerjavi z delavci in ni upravičena z objektivnimi dejavniki, ki niso povezani z diskriminacijo na podlagi spola.

Sodišče je najprej opozorilo, da gre za posredno diskriminacijo na podlagi spola, kadar bi bile zaradi navidezno nevtralnega predpisa osebe enega spola v posebej neugodnem položaju v primerjavi z osebami drugega spola, razen če je ta predpis objektivno utemeljen in sorazmeren.

Sodišče je ob poudarjanju, da mora špansko sodišče preveriti, ali je tako v obravnavanem primeru, slednjemu dalo napotke v zvezi s tem.

Sodišče je navedlo, da imajo v skladu s špansko zakonodajo načeloma vsi zaposleni, ki so vključeni v splošni sistem socialne varnosti, v katerega je integriran posebni sistem za delavce v gospodinjstvu, načeloma pravico do nadomestila za brezposelnost. V Španiji je delež zaposlenih

¹ Direktiva Sveta 79/7/EGS z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 215).

moških in žensk bolj ali manj enak. Ta delež pa se bistveno razlikuje v skupini delavcev v gospodinjstvu, saj ženske predstavljajo več kot 95 % te skupine. Delež zaposlenih delavk, na katere vpliva različno obravnavanje, ki izhaja iz zadevne izključitve, je torej bistveno višji kot delež zaposlenih moških. Zato **nacionalna zakonodaja v neugoden položaj postavlja zlasti delavke in zato pomeni posredno diskriminacijo na podlagi spola, ki je v nasprotju z Direktivo, razen če ustreza legitimnemu cilju socialne politike ter je primerna in nujna za doseg tega cilja.**

Španska vlada in TGSS trdita, da je odločitev, da so delavci v gospodinjstvu izključeni iz varstva za primer brezposelnosti, povezana s posebnostmi tega poklicnega sektorja, vključno s statusom delodajalca, in ustreza ciljem ohranitve ravni zaposlenosti ter boja proti nezakonitemu delu in goljufijam na področju socialne varnosti. Sodišče je potrdilo, da **so navedeni cilji zakoniti z vidika socialne politike. Vendar meni, da se španska zakonodaja ne zdi primerna, da bi bilo z njo mogoče doseči te cilje, saj se ne zdi, da se z njo ti cilji izvajajo dosledno in sistematično.**

Sodišče namreč poudarja, da **se kategorija delavcev, ki je izključena iz varstva za primer brezposelnosti, ne razlikuje bistveno od drugih kategorij delavcev, ki niso izključeni.** Poudarja, da te druge kategorije delavcev, katerih delovno razmerje je vezano na dom za nekomercialne delodajalce oziroma katerih področje dela izkazuje enake značilnosti glede stopnje zaposlenosti, kvalifikacij in plačila kot v primeru delavcev v gospodinjstvu, izkazujejo podobna tveganja v smislu zmanjšanja ravni zaposlenosti, goljufij na področju socialne varnosti in zatekanja k nezakonitemu delu, vendar so vse zajete z varstvom za primer brezposelnosti. Poleg tega je Sodišče dodalo, da **se z vključitvijo v posebni sistem za delavce v gospodinjstvu načeloma pridobi upravičenost do vseh dajatev, ki se dodelijo na podlagi španskega splošnega sistema socialne varnosti, razen do nadomestil za brezposelnost.** Ta sistem zajema zlasti tveganja, ki se nanašajo na nezgode pri delu in na poklicne bolezni. V zvezi s tem tudi ni doslednosti, saj te druge dajatve **izkazujejo enaka tveganja za goljufije na področju socialne varnosti** kot nadomestila za primer brezposelnosti.

Sodišče nazadnje meni, da se zdi, da **španska zakonodaja presega tisto, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.** Izključitev iz varstva za primer brezposelnosti bi pomenila, da bi bila onemogočena pridobitev drugih dajatev socialne varnosti, do katerih bi bili delavci v gospodinjstvu upravičeni in katerih dodelitev bi bila pogojena z ugasnitvijo pravice do nadomestila za brezposelnost. **Ta izključitev bi tako povzročila večje pomanjkanje socialnega varstva, ki se odraža v socialni stiski.**

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.